

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه علامه طباطبائی

دانشکدهی علوم تربیتی و روانشناسی

پایان نامه کارشناسی ارشد در رشته سنجش و اندازه گیری

موضوع:

ارزیابی درونی گروههای آموزشی علوم انسانی

دانشگاه پیام نور واحد نجف آباد سال ۱۳۹۰-۹۱

استاد راهنما:

جناب آقای دکتر فریبرز در تاج

استاد مشاور:

جناب آقای دکتر اسماعیل سعدی پور

استاد داور:

جناب آقای دکتر علی دلاور

پژوهشگر:

هاجر قربانی کهربايز سنگي

بهار ۱۳۹۱

تقدیر و تشکر

مهمان خدای من، سپاس که در این راه نیز چون همیشه یاری ام نمودی. شکر که به لطف و بندۀ نوازی بی هستای.

سپاس تورا که علم را چون دلخواه آدمیان نهادی و به واسطه این دانش رسالت پیامبرت را کامل نمودی و درخت علم را ترتیب نشاندی. پروردگارم، سپاس تورا که مراد مسیر دانش اندوزی تنها گذشت و یاری ام نمودی....

بر خود لازم می دانم که به رسم استادو شکر دی از استاد ارجمند خود جناب آقای دکتر فریبر ز دلخواج تقدیر نمایم چرا که سخاوتمندانه چراغ دانش خویش را فرا روسی این حضرت قراردادند و چون کوہی استوار در بر این تمام سختی های راه، همچل و همراهم بودند و صبورانه و مبدرا نه در تهیه و تدوین این پیمان نامه از پیچ کوششی فروگذار نکردند.

به رسم ادب و احترام از جناب آقای دکتر اسماعیل سعدی پور نیز کمال شکر و تقدیر را نمایم چرا که با مشاورت و راهنمایی های بیدین خویش در این مسیر مرآتی نمودند.

از تمامی استاید کروه روانسنجی دانشگاه علامه طباطبائی به ویژه دکتر علی دلاور نیز قدردانی و شکر نمایم که در این مدت راهنمایی‌هاشان چراغ راهیم بوده است. همچنین شکر صمیمانه دارم از سرکار خانم ادبی مسئول دفتر جناب استاد دلخواج که چون خواهری دلوز، صمیمانه از پیچ کوششی جهت یاری رسانی به این جانب فروگذار نکردند.

از تمامی مسئولین دانشگاه پیام نور واحد بجهت آباد بویژه مسئولین دفتر برنامه ریزی آقایان فتحی و نجفیان کمال شکر و قدردانی را دارم چرا که رشادت ها و راهنمایی‌هاشان راه را بر من آسان نمود.

به رسم دوستی از تمامی همکلاسی ها، دوستان و همراهانم به ویژه خانم همسیر اتوانایی، مریم محمد حسینی، خوبانه جهانباز شهر اوزهر اکسی زادگان کمال شکر را دارم که در این مسیر با سعادت های خویش، دوستی را بر من تمام کردند. با شکر بسیار از خانواده ام بویژه خانواده همسرم که دلوز دنیا و صمیمانه همراهیم کردند و راه را بر من گشودند. در نهایت سپاس بیشمار از همسر مهمانم که چون همفری دلوز در تمام مسیر زندگی، تحصیل و تدوین این پیمان نامه همراه و تکیه گاهیم بوده و هست.

تّقديم

چونه يك بوته می تواند گل های خود را به زمین تقدیم کند که مهد پرورش و رویش اوست.

چونه يك بوته می تواند گل های خود را به خورشیدی تقدیم کند که همواره دست نوازش بر سر او کشیده است و شاهد رشد و بالاندگی او بوده است.

چونه يك بوته می تواند گل های خود را بیاران تقدیم کند که اگر نبود بیاران هرگز گلی بیار نمی نشت.

پس تقدیم به همسرم که همراهان و صمیمی یاریکیر را هم بود،

به بجهانه های زنگیم امیر حسین و امیر محمدی،

به پدر و مادر همسرم که به بالید نهم پژمرده،

به پدر و مادر همسرم که چراغ راه و منگل کشایم بودند و

به دو برادر عزیزم که در بخشت برینند.

چکیده

پژوهش حاضر با هدف ارزیابی درونی گروههای آموزشی علوم انسانی دانشگاه پیام نور واحد نجف آباد به منظور آگاهی از وضعیت کنونی گروهها، نمایان ساختن نقاط قوت و ضعف آنها و در نهایت ارتقای کیفیت دانشگاهی انجام شده است. این پژوهش از نوع تحقیق پیمایشی است زیرا به دنبال توصیف شرایط یا پدیده‌های مورد بررسی است.

پژوهش حاضر در صدد پاسخگویی به سوالات زیر است:

- 1- گروه‌های آموزشی از نظر اهداف، جایگاه سازمانی، مدیریت و تشکیلات در چه وضعیتی قرار دارند؟
  - 2- گروه‌های آموزشی از نظر فرایند یاددهی یادگیری (استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات در فرایند تدریس و....) در چه وضعیتی قرار دارد؟
  - 3- گروه‌های آموزشی از نظر دوره‌های آموزشی و برنامه‌های درسی مورد اجراء در چه وضعیتی قرار دارد؟
  - 4- آیا وضعیت اعضای هیات علمی و اساتید در گروه‌های آموزشی مناسب با استانداردهای تعیین شده گروه‌ها می‌باشد؟
  - 5- دانشجویان گروه‌های آموزشی (از نظر ابعاد مختلف تحصیلی) در چه وضعیتی قرار دارند؟
  - 6- دانش آموختگان گروه‌های آموزشی (از نظر ادامه تحصیل، اشتغال) در چه وضعیتی قرار دارند؟
- جامعه آماری این پژوهش شامل ۵ زیر جامعه‌ی مدیران گروهها، اعضای هیات علمی، دانشجویان و دانش آموختگان و کارفرمایان آنها بوده اند. در زیر جامعه‌ی مدیران گروهها و اعضای هیات علمی به دلیل محدود بودن تعداد آنها از روش سرشماری کامل استفاده شد. درسه گروه علوم اجتماعی، علوم سیاسی وزبان و ادبیات فارسی مدیر گروه‌های قبلی حضورداشتند و پاسخگوی سوالات پرسشنامه‌ها بودند. گروه دیگر به علت حذف پست سازمانی مدیر گروه، دفتر برنامه ریزی که وظایف مدیر گروه را انجام می‌دهد، پاسخگوی سوالات بوده است. در موردهای علمی نیز در هر گروه ۵ نفر از اعضای هیات علمی و اساتید باسابقه گروه، پاسخگوی سوالات بوده‌اند. برای نمونه گیری از دانشجویان و دانش آموختگان به علت بزرگ بودن جامعه، از روش نمونه گیری تصادفی استفاده شد. در هر گروه ۳۰ نفر از دانش آموختگان به پرسشنامه‌ها پاسخ دادند. (البته در هر گروه برای ۳۰ نفر از دانشجویان و ۱۵ نفر از دانش آموختگان به پرسشنامه‌ها پاسخ دادند).

در مورد کارفرمایان نیز، برای کارفرمایان دانش آموختگان پرسشنامه ارسال و تعداد ۳۵ نفر از آنها پاسخگو بوده اند. ۶ عامل مورد بررسی در این پژوهش عوامل: اهداف، جایگاه سازمانی، مدیریت و تشکیلات (۱۰ ملاک و ۱۰ نشانگر)، دوره‌های آموزشی و برنامه‌های درسی مورد اجرا (۴ ملاک و ۱۰ نشانگر)، فرایند یاددهی

یادگیری (4 ملاک و 9 نشانگر)، هیات علمی (3 ملاک و 7 نشانگر)، دانشجویان (3 ملاک و 5 نشانگر) و دانش آموختگان (3 ملاک و 10 نشانگر) می باشد.

پس از گردآوری اطلاعات و داده ها، برای تجزیه و تحلیل آنها از روش‌های آمار توصیفی استفاده شده است. در این پژوهش، برای سنجش نظرات پاسخگویان از مقیاس لیکرت استفاده شده است. مقیاس لیکرت یک مقیاس 5 بخشی است که بر روی یک پیوستار تنظیم شده است که در یک انتهای این پیوستار گزینه های خیلی زیاد، زیاد و انتهای دیگر گزینه های خیلی کم و کم قرار دارد. فاصله بین گزینه های مقیاس به 5 قسمت تقسیم می شود که در نقطه وسط گرایش پاسخگویان به هر دو طرف مقیاس برابر است و نظرهای خنثی در آنجا علامت گذاری می شوند. برای استخراج داده ها و تحلیل آنها، ابتدا مشخص می کنیم که پاسخگویان هر کدام از گزینه های مربوط به سؤال هارا با چه فراوانی علامت گذاری کرده اند. برای محاسبه امتیاز هر سؤال به هر یک از درجه های مقیاس، یک ارزش عددی داده می شود. به گزینه ای که مطلوب ترین وضعیت را نشان می دهد امتیاز 5 و به گزینه ای که نامناسب ترین وضع را نشان می دهد، امتیاز 1 اختصاص داده شده است. با مشخص کردن فراوانی پاسخ های مربوط به هر گزینه، امتیاز یک سؤال با استفاده از فرمول زیر محاسبه شده است:

$$\text{ارزش عددی هر گزینه} \times \text{فراوانی مربوط به آن} = \text{امتیاز سؤال}$$

تعداد پاسخگویان به آن سؤال

پس از آن، به منظور قضاوت در مورد هر کدام از ملاکها و عوامل ارزیابی، با توجه به وضعیت هر نشانگر و ملاک، امتیاز هر قسمت به صورت زیر محاسبه می شود:

$$\frac{\text{مجموع امتیاز نشانگرهای مربوط به یک ملاک}}{\text{تعداد نشانگرهای مربوط به آن ملاک}} = \text{امتیاز ملاک}$$

$$\frac{\text{مجموع امتیاز ملاکهای مربوط به یک عامل}}{\text{تعداد ملاکهای مربوط به آن عامل}} = \text{امتیاز عامل}$$

براساس میانگین های بدست آمده، نتایج ارزشیابی درونی به شرح زیر است:

در گروه روانشناسی، علوم تربیتی، حسابداری، حقوق، علوم اجتماعی و علوم سیاسی، عوامل اهداف، دانشجویان، دوره های آموزشی و برنامه های درسی، فرایند یاددهی- یادگیری و دانش آموختگان در سطح نسبتاً مطلوب قرار داشتند و عامل هیات علمی در سطح نامطلوب قرار داشت.

در گروه مترجمی زبان عوامل اهداف، دوره های آموزشی و برنامه های درسی، فرایند یاددهی- یادگیری و دانش آموختگان در سطح نسبتاً مطلوب قرار داشتند و دو عامل هیات علمی و دانشجویان در سطح نامطلوب قرار داشتند.

-در گروه زبان و ادبیات فارسی عوامل دانشجویان و دوره های آموزشی و برنامه های درسی مورداجرا در سطح مطلوب قرار داشتند. عوامل اهداف، فرایند یاددهی- یادگیری و دانش آموختگان در سطح نسبتاً مطلوب قرار داشتند و عامل هیات علمی در سطح نامطلوب قرار داشت.

کلید واژه ها: ارزشیابی، ارزشیابی درونی، کیفیت، عامل، نشانگرهای عملکرد، ملاک، اعتباربخشی، عضو هیات علمی، موسسه آموزش از راه دور.

فہرست مطالب

2-بررسی پیشینه ارزیابی در نظام آموزش عالی ایران.....	41
2-مروری بر تجارب کشورهای مختلف درخصوص ارزیابی کیفیت آموزش عالی	48
1-اعتبارسنجی در نظام آموزش عالی کشور آمریکا.....	48
2-اعتبارسنجی در نظام آموزش عالی کشور آمریکای جنوبی	51
3-اعتبارسنجی در نظام آموزش عالی کشور استرالیا.....	51
4-اعتبارسنجی در نظام آموزش عالی کشور سوئیس.....	51
5-اعتبارسنجی در نظام آموزش عالی کشور هند.....	52
6-اعتبارسنجی در نظام آموزش عالی کشور فرانسه	53
7-اعتبارسنجی در نظام آموزش عالی کشور زاپن.....	55
8-اعتبارسنجی در نظام آموزش عالی کشور نیجریه	56
9-اعتبارسنجی در نظام آموزش عالی کشور کره	57

فصل سوم: روش تحقیق

3-1- مقدمه	59
3-2- جامعه آماری	60
3-3- گروه نمونه و شیوه نمونه گیری آن.....	61
3-4- ابزار تحقیق.....	62
3-5- ویژگی های ابزار گردآوری داده ها	64
3-6- روش اجرا	64
3-7- روش تجزیه و تحلیل داده ها.....	65

فصل چهارم: یافته های تحقیق

4-1- ویژگی های توصیفی آزمودنی ها.....	69
4-2- تجزیه و تحلیل سوالات تحقیق.....	81
4-3- الزامات جهت قضاوت درباره عوامل مورد ارزیابی.....	85
4-4- سوال اول تحقیق.....	98
4-5- سوال دوم تحقیق.....	135
4-6- سوال سوم تحقیق.....	156
4-7- سوال چهارم تحقیق.....	177

193.....	4-8- سؤال پنجم تحقیق
210.....	4-9- سؤال ششم تحقیق
226.....	10- نتایج ارزشیابی عوامل
	فصل پنجم
235.....	5-1- مقدمه
238.....	5-2- بحث ونتیجه گیری
264.....	5-3- بررسی نتایج پژوهش حاضر در ارتباط با سایر پژوهش های انجام شده در ایران
267.....	5-4- پیشنهادات کاربردی جهت دستیابی به وضعیت مطلوب در تمامی گروه ها
269.....	5-5- پیشنهادات برای پژوهش های آینده
269.....	5-6- محدودیت های تحقیق
270.....	منابع تحقیق
270.....	منابع فارسی
276.....	منابع لاتین
279.....	پیوست
280.....	پرسشنامه دانشجویان
283.....	پرسشنامه اعضای هیات علمی
289.....	پرسشنامه مدیر گروه
292.....	پرسشنامه دانش آموختگان
294.....	پرسشنامه کارفرمایان

فهرست جدول ها

عنوان	صفحه
فصل سوم:	
جدول (3-1) ارزش عددی گرینه های طیف 5 درجه ای.....	66
جدول (3-2) فراوانی مربوط به هر گرینه).....	66
فصل چهارم:	
جدول (4-1) توزیع فراوانی دانشجویان گروه روانشناسی بر حسب جنسیت.....	69
جدول (4-2) توزیع فراوانی دانشجویان گروه علوم تربیتی بر حسب جنسیت.....	69 ..
جدول (4-3) توزیع فراوانی دانشجویان گروه حسابداری بر حسب جنسیت	69
جدول (4-4) توزیع فراوانی دانشجویان گروه زبان و ادبیات فارسی بر حسب جنسیت	70
جدول (4-5) توزیع فراوانی دانشجویان گروه علوم سیاسی بر حسب جنسیت.....	70
جدول (4-6) توزیع فراوانی دانشجویان گروه مترجمی زبان بر حسب جنسیت.....	70
جدول (4-7) توزیع فراوانی دانشجویان گروه علوم اجتماعی بر حسب جنسیت	71
جدول (4-8) توزیع فراوانی دانشجویان گروه حقوق بر حسب جنسیت	71
جدول (4-9) توزیع فراوانی هیات علمی بر حسب جنسیت در گروه روانشناسی.....	71
جدول (4-10) توزیع فراوانی هیات علمی بر حسب جنسیت در گروه علوم تربیتی.....	72
جدول (4-11) توزیع فراوانی هیات علمی بر حسب جنسیت در گروه حسابداری.....	72
جدول (4-12) توزیع فراوانی هیات علمی بر حسب جنسیت در گروه ادبیات فارسی.....	72
جدول (4-13) توزیع فراوانی هیات علمی بر حسب جنسیت در گروه علوم سیاسی.....	72
جدول (4-14) توزیع فراوانی هیات علمی بر حسب جنسیت در گروه مترجمی زبان.....	73
جدول (4-15) توزیع فراوانی هیات علمی بر حسب جنسیت در گروه علوم اجتماعی.....	73
جدول (4-16) توزیع فراوانی هیات علمی بر حسب جنسیت در گروه حقوق.....	73
جدول (4-17) ترکیب اعضای هیات علمی روانشناسی.....	74
جدول (4-18) ترکیب اعضای هیات علمی گروه علوم تربیتی.....	74
جدول (4-19) ترکیب اعضای هیات علمی گروه حسابداری.....	74
جدول (4-20) ترکیب اعضای هیات علمی گروه ادبیات فارسی.....	75
جدول (4-21) ترکیب اعضای هیات علمی گروه حقوق.....	75
جدول (4-22) ترکیب اعضای هیات علمی گروه مترجمی زبان.....	76
جدول (4-23) ترکیب اعضای هیات علمی گروه علوم سیاسی.....	76

جدول (۴-۲۴) ترکیب اعضای هیات علمی گروه علوم اجتماعی	۷۷
جدول (۴-۲۵) توزیع فراوانی دانش آموختگان بر حسب جنسیت (گروه روانشناسی)	۷۷
جدول (۴-۲۶) توزیع فراوانی دانش آموختگان بر حسب جنسیت (گروه علوم تربیتی)	۷۷
جدول (۴-۲۷) توزیع فراوانی دانش آموختگان بر حسب جنسیت(گروه حسابداری)	۷۸
جدول (۴-۲۸) توزیع فراوانی دانش آموختگان بر حسب جنسیت (گروه حقوق)	۷۸
جدول (۴-۲۹) توزیع فراوانی دانش آموختگان بر حسب جنسیت (گروه مترجمی زبان)	۷۸
جدول (۴-۳۰) توزیع فراوانی دانش آموختگان بر حسب جنسیت (گروه علوم سیاسی)	۷۸
جدول (۴-۳۱) توزیع فراوانی دانش آموختگان بر حسب جنسیت (گروه ادبیات فارسی)	۷۹
جدول (۴-۳۲) توزیع فراوانی دانش آموختگان بر حسب جنسیت (گروه علوم اجتماعی)	۷۹
جدول (۴-۳۳) ویژگی های فردی مدیر گروه های زبان و ادبیات فارسی،علوم سیاسی و علوم اجتماعی	۷۹
جدول الف:تعداد عوامل،ملاک هاونشانگرها	۸۱
جدول ب:مجموعه عوامل ، ملاک ها و نشانگرها ارزیابی درونی	۸۲
جدول (۴-۳۴) گزارش تفصیلی ارزشیابی نشانگرها عامل اهداف،جایگاه سازمانی،مدیریت و تشکیلات در گروه روانشناسی	۹۹
جدول (۴-۳۵) نتایج داده های بدست آمده از ملاک های ارزشیابی عامل اهداف و جایگاه سازمانی،مدیریت و تشکیلات در گروه روانشناسی	۱۰۲
جدول (۴-۳۶) گزارش تفصیلی نشانگرها عامل اهداف،جایگاه سازمانی،مدیریت و تشکیلات در گروه علوم تربیتی	۱۰۴
جدول (۴-۳۷) نتایج داده های بدست آمده از ملاک های ارزشیابی عامل اهداف و جایگاه سازمانی،مدیریت و تشکیلات در گروه علوم تربیتی	۱۰۷
جدول (۴-۳۸) گزارش تفصیلی نشانگرها عامل اهداف،جایگاه سازمانی،مدیریت و تشکیلات در گروه حسابداری	۱۰۹
جدول (۴-۳۹) نتایج داده های بدست آمده از ملاک های ارزشیابی عامل اهداف و جایگاه سازمانی،مدیریت و تشکیلات در گروه حسابداری	۱۱۲
جدول (۴-۴۰) گزارش تفصیلی نشانگرها عامل اهداف،جایگاه سازمانی،مدیریت و تشکیلات در گروه مترجمی زبان	۱۱۳
جدول (۴-۴۱) نتایج داده های بدست آمده از ملاک های ارزشیابی عامل اهداف و جایگاه سازمانی	۱۱۳

.....	جدول (۴-۴۲) گزارش تفصیلی نشانگرهای عامل اهداف، جایگاه سازمانی، مدیریت و تشکیلات در گروه حقوق
۱۱۸	.....
.....	جدول (۴-۴۳) نتایج داده های بدست آمده از ملاک های ارزشیابی عامل اهداف و جایگاه سازمانی، مدیریت و تشکیلات در گروه حقوق
۱۲۱	.....
.....	جدول (۴-۴۴) گزارش تفصیلی نشانگرهای عامل اهداف، جایگاه سازمانی، مدیریت و تشکیلات در گروه زبان و ادبیات فارسی
۱۲۲	.....
.....	جدول (۴-۴۵) نتایج داده های بدست آمده از ملاک های ارزشیابی عامل اهداف و جایگاه سازمانی، مدیریت و تشکیلات در گروه زبان و ادبیات فارسی
۱۲۵	.....
.....	جدول (۴-۴۶) گزارش تفصیلی نشانگرهای عامل اهداف، جایگاه سازمانی، مدیریت و تشکیلات در گروه علوم اجتماعی
۱۲۶	.....
.....	جدول (۴-۴۷) نتایج داده های بدست آمده از ملاک های ارزشیابی عامل اهداف و جایگاه سازمانی، مدیریت و تشکیلات در گروه علوم اجتماعی
۱۲۹	.....
.....	جدول (۴-۴۸) گزارش تفصیلی نشانگرهای عامل اهداف، جایگاه سازمانی، مدیریت و تشکیلات در گروه علوم سیاسی
۱۳۱	.....
.....	جدول (۴-۴۹) نتایج داده های بدست آمده از ملاک های ارزشیابی عامل اهداف و جایگاه سازمانی، مدیریت و تشکیلات در گروه علوم سیاسی
۱۳۴	.....
.....	جدول (۴-۵۰) گزارش تفصیلی نشانگرهای عامل راهبردهای یاددهی- یادگیری در گروه روانشناسی
۱۳۶	.....
.....	جدول (۴-۵۱) نتایج داده های ارزشیابی عامل راهبردهای یاددهی- یادگیری در گروه روانشناسی
۱۳۷	.....
.....	جدول (۴-۵۲) گزارش تفصیلی نشانگرهای عامل راهبردهای یاددهی- یادگیری در گروه علوم تربیتی
۱۳۸	.....
.....	جدول (۴-۵۳) نتایج داده های ارزشیابی عامل راهبردهای یاددهی- یادگیری در گروه علوم تربیتی
۱۴۰	.....
.....	جدول (۴-۵۴) گزارش تفصیلی نشانگرهای عامل راهبردهای یاددهی- یادگیری در گروه حسابداری
۱۴۱	.....
.....	جدول (۴-۵۵) نتایج داده های ارزشیابی عامل راهبردهای یاددهی- یادگیری در گروه حسابداری
۱۴۲	.....
.....	جدول (۴-۵۶) گزارش تفصیلی نشانگرهای عامل راهبردهای یاددهی- یادگیری در گروه مترجمی زبان
۱۴۴	.....
.....	جدول (۴-۵۷) نتایج داده های ارزشیابی عامل راهبردهای یاددهی- یادگیری

..... ۱۴۵	در گروه مترجمی زبان
..... ۱۴۶	جدول (۴-۵۸) گزارش تفصیلی نشانگرهای عامل راهبردهای یاددهی - یادگیری در گروه حقوق
..... ۱۴۷	جدول (۴-۵۹) نتایج داده های بدست آمده از ملاک های ارزشیابی عامل راهبرد های یاددهی - یادگیری در گروه حقوق
..... ۱۴۸	جدول (۴-۶۰) گزارش تفصیلی نشانگرهای عامل راهبردهای یاددهی - یادگیری در گروه زبان
..... ۱۴۹	وادبیات فارسی
..... ۱۵۰	جدول (۴-۶۱) نتایج داده های بدست آمده از ملاک های ارزشیابی عامل راهبرد های یاددهی - یادگیری در گروه زبان و ادبیات فارسی
..... ۱۵۱	جدول (۴-۶۲) گزارش تفصیلی نشانگرهای عامل راهبردهای یاددهی - یادگیری در گروه علوم اجتماعی
..... ۱۵۲	جدول (۴-۶۳) نتایج داده های بدست آمده از ملاک های ارزشیابی عامل راهبرد های یاددهی - یادگیری در گروه علوم اجتماعی
..... ۱۵۳	جدول (۴-۶۴) گزارش تفصیلی نشانگرهای عامل راهبردهای یاددهی - یادگیری در گروه علوم سیاسی
..... ۱۵۴	جدول (۴-۶۵) نتایج داده های بدست آمده از ملاک های ارزشیابی عامل راهبرد های یاددهی - یادگیری در گروه علوم سیاسی
..... ۱۵۵	جدول (۴-۶۶) گزارش تفصیلی نشانگرهای عامل دوره های آموزشی و برنامه درسی مورد اجرا در گروه روانشناسی
..... ۱۵۶	جدول (۴-۶۷) نتایج داده های بدست آمده از ملاکهای ارزشیابی عامل دوره های آموزشی و برنامه درسی مورد اجرا در گروه روانشناسی
..... ۱۵۷	جدول (۴-۶۸) گزارش تفصیلی نشانگرهای عامل دوره های آموزشی و برنامه درسی مورد اجرا در گروه علوم تربیتی
..... ۱۵۸	جدول (۴-۶۹) نتایج داده های بدست آمده از ملاکهای ارزشیابی عامل دوره های آموزشی و برنامه درسی مورد اجرا در گروه علوم تربیتی
..... ۱۵۹	جدول (۴-۷۰) گزارش تفصیلی نشانگرهای عامل دوره های آموزشی و برنامه درسی مورد اجرا در گروه حسابداری
..... ۱۶۰	جدول (۴-۷۱) نتایج داده های بدست آمده از ملاکهای ارزشیابی عامل دوره های آموزشی و برنامه درسی مورد اجرا در گروه حسابداری

جدول (۴-۷۲) گزارش تفصیلی نشانگرهای عامل دوره های آموزشی و برنامه درسی مورد اجرا در گروه مترجمی زبان.....	۱۶۴
جدول (۴-۷۳) نتایج داده های بدست آمده از ملاکهای ارزشیابی عامل دوره های آموزشی و برنامه درسی مورد اجرا در گروه مترجمی زبان.....	۱۶۶
جدول (۴-۷۴) گزارش تفصیلی نشانگرهای عامل دوره های آموزشی و برنامه درسی مورد اجرا در گروه حقوق.....	۱۶۷
جدول (۴-۷۵) نتایج داده های بدست آمده از ملاکهای ارزشیابی عامل دوره های آموزشی و برنامه درسی مورد اجرا در گروه حقوق.....	۱۶۸
جدول (۴-۷۶) گزارش تفصیلی نشانگرهای عامل دوره های آموزشی و برنامه درسی مورد اجرا در گروه زبان و ادبیات فارسی.....	۱۷۰
جدول (۴-۷۷) نتایج داده های بدست آمده از ملاکهای ارزشیابی عامل دوره های آموزشی و برنامه درسی مورد اجرا در گروه زبان و ادبیات فارسی.....	۱۷۱
جدول (۴-۷۸) گزارش تفصیلی نشانگرهای عامل دوره های آموزشی و برنامه درسی مورد اجرا در گروه علوم اجتماعی.....	۱۷۲
جدول (۴-۷۹) نتایج داده های بدست آمده از ملاکهای ارزشیابی عامل دوره های آموزشی و برنامه درسی مورد اجرا در گروه علوم اجتماعی.....	۱۷۴
جدول (۴-۸۰) گزارش تفصیلی نشانگرهای عامل دوره های آموزشی و برنامه درسی مورد اجرا در گروه علوم سیاسی.....	۱۷۵
جدول (۴-۸۱) نتایج داده های بدست آمده از ملاکهای ارزشیابی عامل دوره های آموزشی و برنامه درسی مورد اجرا در گروه علوم سیاسی.....	۱۷۶
جدول (۴-۸۲) گزارش تفصیلی نشانگرهای عامل هیات علمی در گروه روانشناسی.....	۱۷۸
جدول (۴-۸۳) نتایج داده های بدست آمده از ارزشیابی ملاک های عامل هیات علمی در گروه روانشناسی.....	۱۷۹
جدول (۴-۸۴) گزارش تفصیلی نشانگرهای عامل هیات علمی در گروه علوم تربیتی.....	۱۸۰
جدول (۴-۸۵) نتایج داده های بدست آمده از ارزشیابی ملاک های عامل هیات علمی در گروه علوم تربیتی.....	۱۸۱
جدول (۴-۸۶) گزارش تفصیلی نشانگرهای عامل هیات علمی در گروه حسابداری.....	۱۸۲
جدول (۴-۸۷) نتایج داده های بدست آمده از ارزشیابی ملاک های عامل هیات علمی در گروه حسابداری.....	۱۸۳
جدول (۴-۸۸) گزارش تفصیلی نشانگرهای عامل هیات علمی در گروه مترجمی زبان.....	۱۸۴

جدول (۴-۸۹) نتایج داده های بدست آمده از ارزشیابی ملاک های عامل هیات علمی	
در گروه مترجمی زبان.....	۱۸۵
جدول (۴-۹۰) گزارش تفصیلی نشانگرهای عامل هیات علمی در گروه حقوق.....	۱۸۶
جدول (۴-۹۱) نتایج داده های بدست آمده از ارزشیابی ملاک های عامل هیات علمی در گروه حقوق.....	۱۸۷
جدول (۴-۹۲) گزارش تفصیلی نشانگرهای عامل هیات علمی در گروه زبان و ادبیات فارسی.....	۱۸۸
جدول (۴-۹۳) نتایج داده های بدست آمده از ارزشیابی ملاک های عامل هیات علمی	
در گروه زبان و ادبیات فارسی.....	۱۸۹
جدول (۴-۹۴) گزارش تفصیلی نشانگرهای عامل هیات علمی در گروه علوم اجتماعی.....	۱۹۰
جدول (۴-۹۵) نتایج داده های بدست آمده از ارزشیابی ملاک های عامل هیات علمی	
در گروه علوم اجتماعی.....	۱۹۱
جدول (۴-۹۶) گزارش تفصیلی نشانگرهای عامل هیات علمی در گروه علوم سیاسی.....	۱۹۲
جدول (۴-۹۷) نتایج داده های بدست آمده از ارزشیابی ملاک های عامل هیات علمی	
در گروه علوم سیاسی.....	۱۹۳
جدول (۴-۹۸) گزارش تفصیلی نشانگرهای عامل دانشجویان مقطع کارشناسی روانشناسی.....	۱۹۴
جدول (۴-۹۹) نتایج داده های ارزشیابی عامل دانشجویان مقطع کارشناسی	
در گروه روانشناسی.....	۱۹۵
جدول (۴-۱۰۰) گزارش تفصیلی نشانگرهای عامل دانشجویان مقطع کارشناسی در گروه علوم تربیتی.....	۱۹۶
جدول (۴-۱۰۱) نتایج داده های بدست آمده از ملاک های ارزشیابی عامل دانشجویان مقطع کارشناسی	
در گروه علوم تربیتی.....	۱۹۷
جدول (۴-۱۰۲) گزارش تفصیلی نشانگرهای عامل دانشجویان مقطع کارشناسی در گروه حسابداری.....	۱۹۸
جدول (۴-۱۰۳) نتایج داده های بدست آمده از ملاک های ارزشیابی عامل دانشجویان مقطع کارشناسی	
در گروه حسابداری.....	۱۹۹
جدول (۴-۱۰۴) گزارش تفصیلی نشانگرهای عامل دانشجویان مقطع کارشناسی در گروه مترجمی زبان.....	۲۰۰
جدول (۴-۱۰۵) نتایج داده های بدست آمده از ملاک های ارزشیابی عامل دانشجویان مقطع کارشناسی	
در گروه مترجمی زبان.....	۲۰۱
جدول (۴-۱۰۶) گزارش تفصیلی نشانگرهای عامل دانشجویان مقطع کارشناسی در گروه حقوق.....	۲۰۲
جدول (۴-۱۰۷) نتایج داده های بدست آمده از ملاک های ارزشیابی عامل دانشجویان مقطع کارشناسی	
در گروه حقوق.....	۲۰۳
جدول (۴-۱۰۸) گزارش تفصیلی نشانگرهای عامل دانشجویان مقطع کارشناسی در گروه زبان	

وادبیات فارسی.....	۲۰۴
جدول (۴-۱۰۹) نتایج داده های بدست آمده از ملاک های ارزشیابی عامل دانشجویان مقطع کارشناسی	
درگروه زبان وادبیات فارسی.....	۲۰۵
جدول (۴-۱۱۰) گزارش تفصیلی نشانگرهای عامل دانشجویان مقطع کارشناسی در گروه علوم اجتماعی.....	۲۰۶
جدول (۴-۱۱۱) نتایج داده های بدست آمده از ملاک های ارزشیابی عامل دانشجویان مقطع کارشناسی	
درگروه علوم اجتماعی.....	۲۰۷
جدول (۴-۱۱۲) گزارش تفصیلی نشانگرهای عامل دانشجویان مقطع کارشناسی در گروه علوم سیاسی.....	۲۰۸
جدول (۴-۱۱۳) نتایج داده های بدست آمده از ملاک های ارزشیابی عامل دانشجویان مقطع کارشناسی	
درگروه علوم سیاسی.....	۲۰۹
جدول (۴-۱۱۴) گزارش تفصیلی نشانگرهای عامل دانش آموختگان گروه روانشناسی.....	۲۱۰
جدول (۴-۱۱۵) نتایج داده های بدست آمده از ملاک های ارزشیابی عامل دانش آموختگان	
درگروه روانشناسی.....	۲۱۱
جدول (۴-۱۱۶) گزارش تفصیلی نشانگرهای عامل دانش آموختگان گروه علوم تربیتی.....	۲۱۲
جدول (۴-۱۱۷) نتایج داده های بدست آمده از ملاک های ارزشیابی عامل دانش آموختگان	
درگروه علوم تربیتی.....	۲۱۳
جدول (۴-۱۱۸) گزارش تفصیلی نشانگرهای عامل دانش آموختگان گروه حسابداری.....	۲۱۴
جدول (۴-۱۱۹) نتایج داده های بدست آمده از ملاک های ارزشیابی عامل دانش آموختگان	
درگروه حسابداری	۲۱۵
جدول (۴-۱۲۰) گزارش تفصیلی نشانگرهای عامل دانش آموختگان گروه مترجمی زبان.....	۲۱۶
جدول (۴-۱۲۱) نتایج داده های بدست آمده از ملاک های ارزشیابی عامل دانش آموختگان	
درگروه مترجمی زبان.....	۲۱۷
جدول (۴-۱۲۲) گزارش تفصیلی نشانگرهای عامل دانش آموختگان گروه حقوق.....	۲۱۸
جدول (۴-۱۲۳) نتایج داده های بدست آمده از ملاک های ارزشیابی عامل دانش آموختگان درگروه حقوق	
جدول (۴-۱۲۴) گزارش تفصیلی نشانگرهای عامل دانش آموختگان گروه زبان وادبیات فارسی.....	۲۲۰
جدول (۴-۱۲۵) نتایج داده های بدست آمده از ملاک های ارزشیابی عامل دانش آموختگان	
درگروه زبان وادبیات فارسی.....	۲۲۱
جدول (۴-۱۲۶) گزارش تفصیلی نشانگرهای عامل دانش آموختگان گروه علوم اجتماعی.....	۲۲۲
جدول (۴-۱۲۷) نتایج داده های بدست آمده از ملاک های ارزشیابی عامل دانش آموختگان	

در گروه علوم اجتماعی.....	۲۲۳
جدول (۴-۱۲۸) گزارش تفصیلی نشانگرهای عامل دانش آموختگان گروه علوم سیاسی.....	۲۲۴
جدول (۴-۱۲۹) نتایج داده های بدست آمده از ملاک های ارزشیابی عامل دانش آموختگان	
در گروه علوم سیاسی.....	۲۲۵
جدول (۴-۱۳۰) نتایج ارزشیابی عوامل در گروه روانشناسی.....	۲۲۶
جدول (۴-۱۳۱) نتایج ارزشیابی عوامل در گروه علوم تربیتی.....	۲۲۷
جدول (۴-۱۳۲) نتایج ارزشیابی عوامل در گروه حسابداری.....	۲۲۸
جدول (۴-۱۳۳) نتایج ارزشیابی عوامل در گروه مترجمی زبان.....	۲۲۹
جدول (۴-۱۳۴) نتایج ارزشیابی عوامل در گروه حقوق.....	۲۳۰
جدول (۴-۱۳۵) نتایج ارزشیابی عوامل در گروه زبان و ادبیات فارسی.....	۲۳۱
جدول (۴-۱۳۶) نتایج ارزشیابی عوامل در گروه علوم اجتماعی.....	۲۳۲
جدول (۴-۱۳۷) نتایج ارزشیابی عوامل در گروه علوم سیاسی.....	۲۳۳

فصل اول

كليات تحقيق

مقدمه

دانشگاهها و مراکز آموزش عالی به دلیل نقش علمی و پیشرو آنها به عنوان نماد پرچمدار رشد و توسعه‌ی علمی، فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی و سیاسی جامعه‌ی بشری از آغاز شکل‌گیری از اهمیت خاصی برخوردار بوده‌اند (سبحانی و میرطاهری ۱۳۸۰، ص ۸۲).

چالش‌های روبه روی آموزش عالی از جمله رشد روزافزون دانشجویان، کاهش منابع مالی و رفتار مستمر از سوی جامعه، کارفرمایان، دانشجویان و سایر واحدهای ذینفع جهت مسئولیت پذیری و پاسخگویی هر چه بیشتر نظام آموزش عالی، نظام دانشگاهی را وادار به بازندهی درساختار، رسالت، اهداف، کارکردها و فرایندهای خود نموده است. به گونه‌ای که انتظار می‌رود که دانشگاه‌ها کارآمدتر و اقتصادی تراز گذشته عمل کنند. (رحیمی و هاشمی پرست ۱۳۸۳، ص ۱).

بنابراین می‌توان پذیرفت که همه افراد ذیربطری در نظام آموزش عالی کشور بربه‌بودوار تقاضه کیفیت کنونی ان در سطح اجزاء مختلف تاکید دارند. در واقع موضوع کیفیت وبهبد و تضمین آن به یکی از چالشهای اصلی پیش روی نظامهای دانشگاهی در دو دهه اخیر تبدیل شده است. می‌توان پذیرفت گه همه افراد ذی ربط در نظام آموزش عالی کشور بر بهبد و ارتقاء کیفیت کنونی آن در سطوح و اجزاء مختلف تاکید دارند. (خلیجی ۱۳۷۶). این امر در حالی صورت می‌گیرد که در سالهای اخیر موضوع ببهبد کیفیت و ارتقاء آن با مساله پاسخ‌گویی و مسئولیت پذیری در قبال منابع اختصاصی به آموزش عالی و اعتبار گذاری آنها همراه شده است. از این رو انتظار می‌رود که نظامهای دانشگاهی وضعیت موجود خود و میزان مطابقت آن با وضعیت مطلوب (اهداف و استانداردها) را مورد توجه قرار دهند، عدم مطابقت را تشخیص داده و برای رفع آن چاره جویی کنند؛ چراکه کژیها و کاستی‌ها در یک نظام به منزله نواقص و عیوب آن بوده و در نتیجه نتایج مطلوب به عنوان برونداد یا پیامد از آن نظام حاصل نخواهد شد. (گروه مشاوران یونسکو، ترجمه مشایخ، ۱۳۷۳).

ارزشیابی ساز و کاری را به دست می‌دهد که بوسیله آن می‌توان به کژی‌ها و کاستی‌ها و نواقص نظام پی برد. تنها به وسیله یک رهیافت مناسب ارزشیابی می‌توان وضعیت عوامل تشکیل دهنده نظام و عملکرد آن را مورد قضاؤت قرار داد. زیرا نظر بر آن است که در خصوص کشف حقایق در مورد یک نظام آموزشی بایستی به روبه ارزشیابی آن نظام توجه کرد. (Rowntree^۱ ۱۹۷۷، ص ۲)

نقش ارزیابی آموزشی در این خصوص و درجهت شناخت قوتها، ضعفها، فرصتها و تهدیدها به عنوان مبنای برنامه ریزی توسعه و ببهبد قابل توجه است. بنابراین یکی از شیوه‌های تعیین میزان کارایی یک نظام آموزشی، ارزشیابی درونی است. با توجه به این امر که جامعه امروزه با مشکلات و آسیبهای روانی بسیاری دست به گریبان است و از سوی دیگر روز به روز به سمت فنی شدن پیش می‌رود و جنگیدن با فن آوری تلاش بیهوده

^۱. Rowntree(1977)